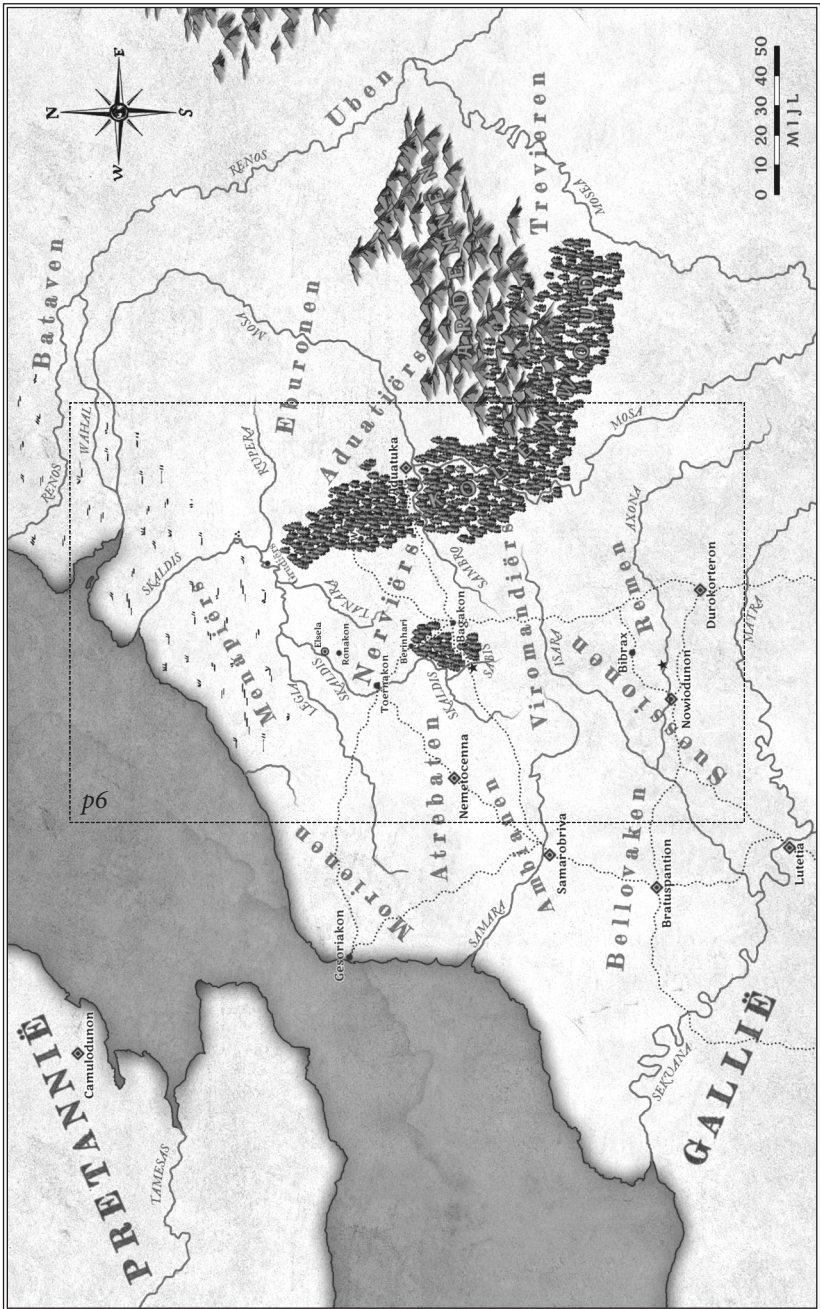

De
Schreeuw
van de
Griffioen

F. P. G. CAMERMAN

RIMNOSK
PUBLISHING

INHOUD

DE DRAMATURG 9

DEEL I

<i>1. Vuur aan de hemel</i>	13
<i>2. De oversteek van de Axona</i>	22
<i>3. De twee kampen</i>	33
<i>4. Zara</i>	43
<i>5. De nieuwe veldheer</i>	52
<i>6. De informant</i>	69
<i>7. Wie ik ben</i>	80
<i>8. Diplomaat van de stam</i>	87
<i>9. Iedereen de zweep</i>	94
<i>10. Bondgenoten</i>	106
<i>11. Ester</i>	119
<i>12. Alleen maar winnen</i>	128
<i>13. Een Morien meer of minder</i>	142

DEEL II

<i>14. De offergave</i>	151
<i>15. De weg naar Samarobriva</i>	160
<i>16. Segovax</i>	171
<i>17. Druon</i>	181

18. <i>De vallei van de Sabis</i>	189
19. <i>De kooi</i>	199
20. <i>De Romers</i>	209
21. <i>Het gevecht van de eeuw</i>	220
22. <i>De laatste man</i>	227

DEEL III

23. <i>De Aduatiërs</i>	239
24. <i>Pijnlijker dan aanvaarden</i>	251
25. <i>Toernakon</i>	255
26. <i>Elsela</i>	268
27. <i>Als een speer</i>	279
28. <i>Aduatuka</i>	291
29. <i>De Grudiërs</i>	304
30. <i>Menhirs</i>	318
31. <i>Deze dochter</i>	327
32. <i>De Tempel van de Zon</i>	336
33. <i>De verloren stammen</i>	347
34. <i>De wil van de goden</i>	356
35. <i>De macht dus het recht</i>	368
36. <i>Morgen</i>	381

HISTORISCHE NOOT	387
-------------------------	-----

DANKWOORD	391
------------------	-----

DE DRAMATURG

Over de Griffioen is al veel geschreven, maar nog niets dat de waarheid vertelt, en nog minder dat niet flagrant is gelogen. Hoe kan het ook anders, wanneer zijn profeet elke afwijking van wat hij in zijn eigen “heilige” geschriften bij elkaar heeft gefantaseerd, genadeloos vervolgt? De Griffioen was de enige mens die ooit een god wist te doden, maar nu hij zelf een god is geworden, is het zelfs heiligschennis om hem nog af te schilderen als een mens.

En de ironie daarvan ontgaat de meesten van ons compleet.

Dertig jaar na zijn heengaan ben ik vermoedelijk de enige die nog weet waar de Griffioen vandaan kwam, en welke offers hij heeft moeten brengen om zijn levenswerk te voltooiën. Nochtans zou ieder van ons, mens of azaar, van de hoogste herder in Serafon tot de laagste schooier in Kreanon, een heel ander leven leiden indien de Griffioen nooit naar onze wereld was gekomen. Juist daarom is het zo belangrijk dat wij ons zijn ware verhaal herinneren: zonder de waarheid over hem kennen wij ook de waarheid over onszelf niet. Op mij rust dan ook de plicht om die waarheid te vereeuwigen voor ze helemaal wordt vergeten.

Ik zal het levensverhaal van de Griffioen hier te boek stellen zoals hij en zijn volgelingen het me zelf hebben toevertrouwd, tijdens zijn tweede verblijf in Kreanon. Niet in jambische trimeters of dactylische hexameters – al was zijn leven tragisch en bijwijlen komisch genoeg om onze theaters twaalf seizoenen lang van geitenliederen te voorzien – maar wel in gewone taal die niet verslijt, zoals een kroniek. Ik schrijf

dit immers voor de toekomst, voor een tijd waarin de geesten vrijer zullen zijn dan ze nu mogen zijn.

Wanneer je dit leest ben ik dus waarschijnlijk allang dood.

Laat me beginnen met je nogmaals te verzekeren dat de Griffioen een mens was. Hij werd niet als god geboren, en hij was ook geen sterrenkind dat zomaar uit de hemel kwam vallen. Hij was al helemaal geen avatar van de oergod Elyon, zoals zijn profeet ons graag wil doen geloven. Nee, hij was een sterveling zoals jij en ik, met dit ene verschil dat hij werd geboren in Aden, de wereld waar ooit de voorouders van alle mensen vandaan kwamen. Hij beschreef die voor ons zo mythische wereld als een immens en vruchtbaar land, nagenoeg vlak en helemaal omgeven door een drukbevaren zee. Wij kunnen ons zo'n landschap nauwelijks voorstellen, maar zijn beschrijving strookt grotendeels met wat onze oudste legenden over Aden vertelden vóór zijn priesters ze herschreven.

De jonge Griffioen was de zoon van een krijgsman en werd zelf ook opgeleid tot strijder, hoewel zijn hart meer uitging naar poëzie en hij liever de lier ter hand nam dan het zwaard. Hij had zijn krijgsopleiding nog maar pas voltooid toen een veroveraar uit het zuiden van Aden optrok om ook het noorden aan zijn wil te onderwerpen. Het volk van de Griffioen was het laatste dat deze veroveraar nog weerstond, en het zette heel zijn voortbestaan op het spel om hem te verslaan.

Midden in hun strijd kwam een boodschap voor de goden vlammend uit de hemel vallen.

Met dat voorval begint ons verhaal, omdat ook de Griffioen werd meegesleurd in de storm van intriges die eruit voortvloeide. Korte tijd later lieten de goden voor het eerst hun oog op hem vallen, en zij zouden nooit meer ophouden zich te bemoeien met zijn lot – zoals we zullen zien.

Khyrilo van Melos
Kreanon, 369 nA

DEEL I

*List of dapperheid,
wie zal daarnaar vragen
wanneer het om een vijand gaat?*

VERGILIUS
Aeneis, 2.390

HOOFDSTUK 1

VUUR AAN DE HEMEL

Ik ga dit overleven, dacht Malderik.

Hij liep met onzekere stappen door de woelige massa strijders die zich in de duisternis had verzameld. Hun helmen, maliën en speerpunten glansden in het licht van de afnemende maan, die steeds nadrukkelijker door de wegvluchtende wolken brak. Malderik koos een plek in de zich formerende colonne, zwaaide zijn rechthoekige schild van zijn rug en plantte het in de grond met een gebaar waarvan hij hoopte dat het routineus, ja zelfs achteloos overkwam.

Nu begon het wachten. Hoewel het een zachte lentenacht was, kon hij maar niet ophouden met huiveren. *Ik ga dit overleven*, dacht hij weer. *Ik ga dit overleven, en ik ga me hier onderscheiden.*

Hij haalde diep adem en probeerde de spanning uit zijn lijf te stampen. Bij elke beweging rinkelden de ijzeren ringen van zijn maliën, die loodzwaar op zijn schouders wogen. Er was de strijders totale stilte bevolen, maar om hem heen gonsden soortgelijke geluiden van spanning en ongeduld door de windstille nacht: staal kraste tegen staal, stemmen bromden, neuzen werden gesnoten, kelen geschraapt.

Als zich ergens in de wijde omgeving een spion van de Romers bevond, dan konden ze elke hoop om straks het fort te verrassen nu al op hun buik schrijven.

Zes brigades waren voor deze onderneming uitgekozen: drie van de Nerviërs en drie van andere stammen. In principe stonden hier dus zesduizend strijders verzameld, maar na de mislukte aanval op Bibrax zouden het er eerder vijfduizend zijn. De indringende geur die ze na

twee weken op campagne verspreidden, reikte misschien nog verder dan hun lawaai.

Malderik drukte zijn bolle helm steviger op zijn hoofd en controleerde of zijn zwaard wel los in de schede zat. Hij wou straks de beste van deze mannen zijn. Iets betekenen voor zijn volk en zijn stam. Daden stellen die achteraf door de barden bezongen zouden worden. Zelf kon hij geen bard meer worden – dat lied was voor hem voorbij – maar het zwaard was een instrument als een ander, en hij had het inmiddels beter leren bespelen dan zijn lier. Straks, bij het fort, zou blijken dat hij er even goed mee overweg kon als de anderen. Beter zelfs. Niemand die hem bezig zag zou vermoeden dat het zijn eerste strijd was.

‘Wordt het je eerste keer, jongen?’ raspte een rauwe stem links van hem.

Malderiks ogen vlamden opzij. De oude strijder die naast hem stond, grijnsde zijn kromme tanden bloot, waardoor ze gelig oplichtten in het maanlicht. Hij stond licht voorovergebogen, alsof zijn schouders een onzichtbare last torsten, maar zijn gestalte was ruw en fors als die van een knoestige eik. Over zijn wang en kin liep een afzichtelijke parse geul die werd omgeven door kleinere littekens: overblijfsels van de ruwe steken waarmee zijn gezicht ooit weer aan elkaar was genaaid.

‘Nee, maar het is wel de eerste keer dat ik zo’n mottig smoelwerk zie,’ zei Malderik. ‘Ben je zo geboren of hebben onze Roomse vrienden je al eens door de molen getrokken?’

De veteraan lachte zacht. ‘Degenen die dit hebben gedaan spraken onze taal, jongen.’ Hij kantelde het scharnierende wangstuk van zijn helm omhoog en draaide zijn hoofd opzij, zodat het maanlicht vol op de verminkte kant viel. Waar zijn rechteroor had moeten zitten, bevonden zich alleen maar dikke, roodgezwollen knobbels. ‘Maar ik heb meer stukken van hen afgesneden dan zij van mij.’

Daar wilde Malderik niet aan twijfelen. Van iemand die zo toegetakeld weer ten strijde trok, zou hij zo ongeveer alles geloven. Maar neerbuigende praat pikte hij van niemand. ‘Zakt je helm nu niet opzij wanneer je je hoofd beweegt? Lijkt me vervelend.’

De grijns op het gehavende gezicht verzuurde. ‘Zie maar dat jouw oren straks nog aan je kop hangen, knul. Was je er in Bibrax ook bij?’

‘Op de voorste rij. Ik hielp mee het schilddak vormen onder de stadsmuur.’

De veteraan keek sceptisch naar Malderiks smetteloze schild. De ijzeren band was nog helemaal gaaf, en het embleem, een klauwende griffioen, leek pas de vorige dag op het over het hout gespannen leer geschilderd.

Bibrax behoorde toe aan een stam die zich zonder slag of stoot aan de naderende Romers was gaan onderwerpen. De andere Belgische stammen hadden de stad ter vergelding willen plunderen, maar ze hadden hun belegering al op de tweede dag moeten opgeven, nadat er honderden donkerhuidige boogschutters en slingeraars op de stadsmuur waren verschenen – versterkingen die de Romers ’s nachts naar hun nieuwe vazallen hadden weten te sturen. De groentjes waren die eerste dag nog in reserve gehouden; Malderik was dus nooit in de buurt van de stadsmuur geweest. ‘Spijtig dat onze gravers hun werk niet hebben kunnen voltooien,’ blufte hij verder. ‘Ik had die muur graag zien instorten, met de verdedigers er nog op.’

De verminkte strijder spuwde op de grond. “Die laffe ratten doen er niet toe, knaap. De Romers zijn onze echte vijand. Als de goden het willen, zullen we hen allemaal uitroeien.”

‘Natuurlijk willen de goden dat,’ zei Malderik met grote stelligheid, ook al hadden de bondgenoten tot nog toe niets bereikt. Na Bibrax waren ze naar het versterkte kamp van de Romers getrokken, maar daar hadden de twee enorme legers elkaar de voorbije week alleen maar wat aangestaard over de moerassige grond die hen scheidde. ‘En vannacht zullen we er een begin mee maken,’ ging hij verder. ‘Als we straks het fort innemen, dwingen we de Romers tot een strijd in open veld, waar niemand tegen ons op kan.’

De man lachte geringschattend. Malderik wilde hem vragen waarom, maar rondom hen luwden alle gesprekken en werd het muisstil.

De leider van de brigade kwam door de rangen gelopen. Boduognat had het bovenlijf van een stier en stak een halve kop boven de meeste van zijn strijders uit. Op zijn helm prijkten twee gitzwarte kraaien-vleugels die zijn verschijning nog imposanter maakten. ‘Hou je gereed,’ herhaalde hij zacht, kort een hand leggend op de schouder van elke man die hij passeerde.

De meeste mannen hadden eerder onder zijn bevel gestreden en knikten hem betekenisvol toe of drukten vertrouwelijk zijn hand. Malderik wendde zich echter af, want na zijn grootspraak tegen de verminkte strijder wilde hij liever niet dat zijn vader hem aansprak. Hij zou zich straks wel doen opmerken, onder de muren van het fort, wanneer het telde. De dapperste strijders zouden daar van nature het voortouw nemen.

Bij de Romers ging het er heel anders aan toe. De gerokte zuiderlingen vochten als kuikens: allemaal in mooie rijtjes achter hun gekamde aanvoerders, zonder enig vertoon van individuele moed. Natuurlijk hadden ze zo al de halve wereld onder de voet gelopen, en het voorbije jaar hadden ze ook alle stammen van de verre Zuidzee tot hier onder de duim gekregen, maar het viel nog steeds te bezien wat ze vermochten tegen de vrije stammen van het noorden.

Een hand klapte zwaar op Malderiks schouder neer. Hij kromp ineen, maar het was een andere reus die zich tussen hem en de verminkte veteraan wrong. ‘Druon!’ zei hij opgelucht. ‘Waar heb jij gezeten? Waar is Tedilo?’

Druon tuurde afwezig over de hoofden van de massa strijders voor hen. Hij was nog rijziger dan Boduognat en goed op weg om even breed te worden. Zijn gladde wangen gaven hem echter een bedrieglijk onschuldig voorkomen. ‘Tedi stond liever wat meer achteraan,’ zei hij met een geamuseerd trekje om zijn lippen. Naast hem keek de oude strijder verbijsterd op en neer langs zijn boomlange lichaam.

‘Je staat daar niet zo dicht op elkaar,’ sprak een lijzige stem. Tedilo verscheen aan Malderiks andere zijde. Hij keek verbolgen om zich heen, alsof hij de andere strijders niet vertrouwde.

‘Bang dat er een kreuk in je nette kleren komt?’ vroeg Malderik.

Een wrange glimlach verscheen op Tedilo’s donkere gezicht. ‘Ja, dat is precies waar ik bang voor ben.’ Zelfs nu, voor zijn eerste veldslag, ging hij piekfijn gekleed: zijn maliën blonken als zilver en de wollen stoffen van zijn broek en zijn tuniek leken nog maar net van het weefgetouw getrokken. Zijn zwaard stak in een opzichtig geëmailleerde bronzen schede, alsof hij de Romers wilde imponeren met zijn rijkdom. Hoopte hij soms dat ze hem zouden sparen voor losgeld? Dat was wel een berekening die Tedilo zou durven maken. Malderik vroeg zich af of hij er zelf ook aan had moeten denken. ‘Wat kom je dan hier

vooraan doen?’ vroeg hij.

‘Druon wil per se een goede indruk maken op jouw vader. Misschien kan je straks Malderiks schild voor hem vasthouden, Dru. Dat zou Boduognat zeker appreciëren.’

‘Nergens voor nodig.’ Druon gaf Malderik een klap tussen de schouderbladen die doortilde tot in zijn tenen. ‘Malderik is helemaal klaar voor de strijd.’

‘Denk je dat echt?’ vroeg Malderik achterdochtig.

De blonde reus haalde zijn schouders op. ‘Je kan alleszins beter vechten dan zingen.’

‘Zelfs *ik* kan beter vechten dan Malderik kan zingen,’ zei Tedilo.

‘Maar als Malderik zijn zwaard verliest kan hij nog altijd zijn mond gebruiken.’

Tedilo grijnsde. ‘Met zijn mond gaat hij de Romers echt geen schrik aanjagen. Die zuiderlingen schijnen wel van blonde jongetjes onder hun rokken te houden.’

Druon barstte in lachen uit. De strijders in de rij voor hem draaiden zich sissend om.

‘Jij weet natuurlijk het best wat kleine donkere mannetjes bezighoudt, Tedilo,’ zei Malderik gedempt. ‘Had je moeder voor jouw geboorte soms geen Roomse ... kennis? Misschien sta je wel aan de verkeerde kant te vechten!’

‘Je hebt gelijk, ik heb hier tegenstrijdige belangen,’ zei Tedilo droog. ‘Ik zal me dus maar onthouden van deze strijd.’

Een opstoot van opwinding trok door de rangen. Malderik wipte op zijn tenen en zag de helmen in de voorste gelederen op en neer bewegen. De brede colonne kwam eindelijk in beweging. Hij ademde diep in, hield de lucht even vast in zijn borst en blies met een snelle zucht weer uit, waarna hij resoluut zijn schild op de arm nam.

Druon drong al voorwaarts tegen de speermannen voor hem, hoewel die nergens naartoe konden, met veel gevloek en gekletter van wapenuitrusting tot gevolg. Toen de mannen hun evenwicht hadden hervonden, keken ze giftig achterom. ‘Stelletje pummels,’ gromde een van hen onder zijn borstelige snor.

Malderik zag Druons hand naar het gevest van zijn zwaard glijden en greep hem snel bij de pols. Het was alsof hij een jonge boom dieper de grond in probeerde te duwen. ‘Bewaar het voor de Romers,’ siste

hij, en hij liet niet af tot Druon bedaarde. In een opwelling liet hij toen zijn schild los en greep ook Tedilo's pols vast, waarna hij zijn gezicht naar de hemel hief. 'Vader Belenos, laat uw zegenende gloed over deze onderneming schijnen,' bad hij. 'Verlicht ons pad naar eer en glorie en gun ons allen een behouden terugkeer.'

'De zon is nog niet op, Mal,' zei Tedilo schamper.

Druon rukte zijn hand los, gooide zijn hoofd in zijn nek en hief zijn bloedrode schild naar de sterren. 'Esos, laat ons zo veel Rooms bloed doen vloeien dat de Axona buiten haar oevers treedt,' gromde hij. 'En laat Malderik veilig terugkeren naar zijn mama.'

'Aan jou is ook geen bard verloren gegaan,' mompelde Malderik.

De brede golf van deinende helmen kwam slechts langzaam dichterbij. Toch kwam het nog als een verrassing toen de mannen in de rij voor hen opeens begonnen te stappen. Malderik nam zijn schild weer op de arm en viel haastig mee in de pas. Zijn hart bonkte wild tegen zijn ribben, alsof het het ritme dat de marcherende strijders op de grond roffelden probeerde bij te benen.

Het was zover. Hij trok mee ten strijde. Straks zou hij vechten, op leven en dood, voor het eerst en misschien ook voor het laatst. Nee, zo mocht hij niet denken. Dat zou zijn broer ook niet hebben gedaan. Als de Alvader het wilde zou hij ...

'Ik voel me alsof ik weer ontmaagd ga worden,' zuchtte Tedilo naast hem.

Malderik blies zijn ingehouden adem uit en knikte.

Tedilo keek langs hem heen naar Druon, die de speermannen weer ongedurig op de hielen zat. 'Die is alleen maar bang om te laat te komen.'

Malderik grinnikte. 'Druon zal pas zenuwen voor de strijd voelen wanneer hij ook ontmaagd gaat worden.'

De mondhoeken van de jonge reus krulden omhoog, en zijn lippen bewogen alsof hij iets ging zeggen, maar uiteindelijk bleef hij stilzweigend voor zich uit kijken. Druon sprak alleen wanneer hij iets betekenisvol te zeggen had – of op zijn minst iets gevats.

Ze verlieten de vlakke en marcheerden zuidwaarts over de zacht glooiende weidegronden langs de zoom van een woud. Malderik keek ongedurig om zich heen. De andere nobelen, uitgerust met maliën en slagwaarden zoals hij, liepen willekeurig verspreid tussen

de laaggeboren speermannen, en de verschillende brigades vielen allang niet meer van elkaar te onderscheiden. In gedachten zag hij de ordelijke compagnies van de Romers weer voor zich, zoals die zich elke ochtend in kaarsrechte rangen hadden opgesteld voor hun enorme kamp: al de strijders uitgerust met identieke borstkurassen, en de aanvoerders, gemakkelijk herkenbaar aan hun helmbossen, gelijk verdeeld over de eenheden. Die obsessieve hang naar orde-lijkheid had best wel indrukwekkend geogd.

De marcherende strijders waaierden uit om door een uitloper van het woud te trekken, en klitten opnieuw samen tot een compacte colonne toen ze weer open terrein bereikten. De laatste gesprekken doofden uit; alleen het doffe gehamer van marcherende voeten vulde nu nog de nacht.

Malderik dacht aan de strijd die eraan kwam, en aan de zangen die de barden er later aan zouden wijden. De verzen vormden zich reeds in zijn hoofd.

*De maan ontblootte 't Roomse fort
en stookte vuur in 's Nerviërs hart
Zij dansten rond met zwaard in d'hand
en baadden zich in 's Romers bloed*

Zoiets. Nee, dat dansen klonk onnozel. En dit zou geen kroniek worden maar een heldendicht; de verzen moesten dus vijf voeten tellen en rijmen.

Hij zuchtte en bewoog zijn pijnlijke schouders om het gewicht van zijn maliën te verschuiven. Flarden van verzen bleven door zijn gedachten drijven.

*Het Roomse fort bevroeg aan 't eind der nacht
de Nerviërs naar de grenzen van hun moed
Hun toorn bezielde hen met grootse macht
de ochtend gloorde rood van 's Romers bloed*

Dat leek nog steeds nergens op – behalve die laatste regel, die had wel iets. Maar het had geen belang; niemand zou *hem* ooit vragen om over deze strijd te zingen. Of over wat dan ook.

Vooraan de colonne klonk het geluid van opspattend water. De voorste rangen hadden de Axona bereikt. Malderik ging op zijn tenen

lopen, maar de voortbewegende massa ontnam hem elk uitzicht op de rivier. Hij zou haar snel genoeg zien; heel dit leger moest naar de overkant. Daarna zou het nog een uur marcheren zijn tot aan het fort, dat de Romers stroomopwaarts, bij de brug over de Axona, hadden opgetrokken om de enige aanvoerlijn naar hun kamp te beschermen. Wanneer ze die aanvoerlijn verloren, zouden ze hun versterkte kamp moeten verlaten en konden ze een veldslag niet langer ontlopen. Dat was de enige hoop op succes die de bondgenoten nog hadden, na een week van vruchteloze provocaties en schijnmanoeuvres. Slinkende voedselvoorraden dwongen hen tot deze aanval. Als deze zes brigades straks het fort niet wisten te veroveren, dan zouden de meeste stammen zich moeten terugtrekken naar hun eigen gebieden en dreigde het hele bondgenootschap uiteen te vallen.

De colonne vertraagde opeens. Malderik hield zijn pas in, maar haast onmiddellijk drukte er een schild tegen zijn rug dat hem tegen de man voor hem duwde. Het tempo zakte nog meer en de rangen verloren elke samenhang die ze nog hadden. Strijders sisten elkaar verwensingen toe terwijl ze steeds dichter op elkaar werden gedrukt. Het leger kwam nauwelijks nog vooruit.

Malderik worstelde om in balans te blijven en schuifelde verder wanneer hij kon. Druon bevond zich nog naast hem, maar Tedilo raakte achterop – of bleef hij met opzet achter?

Vorbij de rivier klonken gealarmeerde kreten, gevolgd door wegstervend hoefgetrappel. Malderik en Druon keken elkaar verrast aan. Romers? Zou er hier dan al gestreden moeten worden? Of waren het maar verkenners?

Ook op deze oever werd nu geroepen. Malderik herkende de stem van zijn vader. De aanvoerders lieten alle voorzichtigheid varen en joegen hun mannen het water in. De opeengepakte strijders drongen nog harder voorwaarts en kregen weer beweging in de colonne, al leek het alsof ze daarvoor een berg voor zich uit moest duwen. Malderik werd bijna platgedrukt en kreeg moeite om te ademen.

Op de rechterflank rezen verraste uitroepen op. Gestrekte armen wezen naar het zuidwesten, waar hoog boven de bomen een enorme vuurbal door de zwarte hemel bewoog. De colonne kwam opnieuw tot stilstand doordat iedereen ernaar staarde.

‘Is dat een wapen van de Romers?’ riep een bezorgde stem. ‘Kunnen zij de sterren doen neerstorten?’

Malderik schudde zijn hoofd, zonder zijn ogen van het vuur aan de hemel te halen. De vlammeende vuurbal beschreef een trage, majestueuze boog naar het noorden. Boven het opgewonden rumoer van de strijders zwol een hoge stem aan, een vrouwelijke stem die onophoudelijk krijste, als in doodsangst of ondraaglijke pijn. De haartjes op Malderiks armen gingen overeind staan. Hij keek wild om zich heen maar kon de stem niet thuisbrengen, hoewel ze elk ander geluid overstemde.

Zijn adem stakte en hij keek weer omhoog. Het kwam van boven; het was de vuurbal die gilte! De schreeuw galmde zo luid door zijn hoofd dat hij ervan duizelde. Hij zakte door zijn knieën terwijl hij met uitgestoken hand naar steun zocht. Al de andere mannen bleven echter met het hoofd in de nek naar de hemel staren; zij leken het ijzingwekkende gekrijs zelfs niet te horen. Het bereikte een hoogtepunt toen de vuurbal hoog boven het leger vloog. Malderik trok zijn schild over zich heen en bedekte zijn oren, maar kon de getormenteerde stem niet buitensluiten.

Er klonk een luide knal, gevolgd door een tweede. Verschrikte kreten stegen op uit de massa strijders.

‘Taranis!’ riep iemand. ‘Het is Taranis!’

Die kreet werd enthousiast overgenomen en verspreidde zich als een lopend vuur door het leger. ‘Taranis! Taranis!’ schreeuwden de mannen, overtuigd dat de dondergod hen een hand kwam toesteken.

De schreeuw in Malderiks hoofd zwakte af en loste op in het rumoer. Iemand greep hem bij de bovenarmen en zette hem met veel kracht weer op zijn voeten. ‘Schrik van de goden, Malderik?’ riep Druon in zijn oor.

Voorbij de rivier dreunden opnieuw paardenhoeven. De vijand was teruggekeerd.

‘Dat was geen god!’ riep Malderik. Hij wilde nog meer zeggen, maar de aanvoerders schreeuwden hun troepen weer vooruit, en hij moest zich reppen om niet te worden vertrappeld.

Terwijl de strijders met hernieuwd enthousiasme voorwaarts drongen, vloog de vuurbal onverdroten verder naar het noorden.

HOOFDSTUK 2

DE OVERSTEEK VAN DE AXONA

‘Schilden omhoog!’ gilde een aanvoerder. Malderik gehoorzaamde zonder nadenken. Met veel gebonk en gerammel kwam boven de hoofden van de opeengepakte strijders een schilddak tot stand, waarna het muisstil werd. Iedereen hield zijn adem in.

Tok.

Tok.

De eerste pijlen kwamen neer als de eerste druppels van een plensbui.

Tok. Tok.

TOK.

Malderiks arm trilde. Die was heel dichtbij. De aaneengesloten schilden sloten al het licht buiten, waardoor hij geen hand voor ogen meer zag, maar de totale duisternis scherpte zijn andere zintuigen. De broeierige walm van oud en nieuw zweet die onder het schilddak hing maakte hem misselijk, en het hijgen en steunen van de andere mannen gonsde door zijn hoofd, slechts onderbroken door het getokkel van de neerploffende pijlen.

De pijlereggen werd opeens een stortbui, het getik op de houten schilden een oorverdovend en razendsnel gehamer. Rauwe kreten van pijn verrieden waar de neerkomende pijlen de spleten tussen de geheven schilden vonden. Malderik keek op naar de onderkant van zijn schild en schuifelde iets naar links toen hij daar een streep lucht meende te zien. ‘Vader Belenos, laat mij niet geraakt worden!’ riep hij terwijl hij met zijn vrije hand een cirkel beschreef op zijn voorhoofd.

‘Niet hier, niet op deze manier!’

Het gehamer hield even abrupt op als het was begonnen. ‘Voorwaarts!’ schreeuwde een aanvoerder. ‘Voorwaarts, bende lamzakken!’

De belaagde strijders brulden ten antwoord en kwamen opnieuw in beweging. Hun schilden hobbelden en bonkten wild tegen elkaar, maar het schilddak bleef min of meer intact. Toen een tweede storm van pijlen neerregende, bleven de mannen gewoon oprukken. Iemand hief een monotoon strijdlied aan, dat door alle strijders werd overgenomen, zodat de duistere wereld onder het schilddak zich vulde met dreunend gezang. Toen het ratelende gehamer op de schilden weer ophield, begonnen de strijders nog luider te zingen, als om zichzelf en de vijand ervan te overtuigen dat de pijlen hen niet hadden gedeerd.

Malderik liet zich meevoeren op de golf van geestdrift en zong luidkeels mee. In het maanlicht dat tussen de schilden flikkerde, ving hij soms een glimp op van Druon, die half voorovergebogen onder het schilddak liep, gehinderd door zijn eigen lengte. Hij zong niet mee en leek zich nauwelijks bewust van de pijlen; uit zijn houding sprak alleen maar ongeduld. Zelf voelde Malderik de spanning door zijn lijf gieren. Elke zenuw en elke spier wachtte sidderend op de pijl die hem elk ogenblik kon doden, maar juist daardoor beleefde hij zijn leven intenser dan ooit tevoren: zijn borst voelde ruimer aan, zijn hart pompte krachtiger, zijn zintuigen waren scherper, zijn bewegingen preciezer. Het was alsof hij tot nu toe slechts op halve kracht had geleefd en pas hier, midden in dit razende gebeuren, voor het eerst de realiteit van het bestaan in al haar hevigheid kon omarmen. Nu begreep hij eindelijk waarom ervaren krijgers hier nooit over uitgesproken raakten – en dan had hij de vijand nog niet eens in de ogen gekeken. Goden, wat verlangde hij nu naar die confrontatie, naar de kans om terreur te zaaien in de harten van die laffe geitenneukers.

Een schok voer door zijn linkerarm en deed hem verstarren. Een pijl had zich in zijn schild geboord. Hij snoof en vermande zich. Het berkenhout was dik genoeg; daar kwam geen pijl doorheen, al zou de griffioen die de voorkant sierde er nu wel gehavend uit komen te zien. Des te beter. Hij zou de sporen van deze strijd met fierheid dragen.

De grond onder zijn voeten begon sterk te dalen en het geluid van opspattend water klonk opeens heel dichtbij. Over de schilden van de strijders voor hem zag hij voor het eerst de Axona, die hier van oost